

[Steffensen]

ændret, hvis vi vil have nye arbejdspladser og eksistensmuligheder for flere mennesker på øerne. Jeg vil opfordre til, at man på det område – selvfølgelig i forbindelse med landbrugets egne organisationer – prøver på at gå konstruktivt ind i disse ting, og jeg vil spørge miljøministeren: er det således, at man også på det felt har organisationerne med – jeg tænker på landbrugsorganisationerne – til at ville gå konstruktivt ind i nogle af de tanker, som ligger i henstillingerne fra Sammenslutningen af Danske Småøer?

Det er helt givet, at love og faglige organisationer kan blive en hindring for, at der kan ske noget positivt på øerne. Vi er meget stærkt indstillet på i kristeligt folkeparti, at det må være en sekundær ting. Det må ikke komme til at betyde, at der blokeres for en positiv udvikling. Derfor vil jeg sige, at vi også synes, der er meget konstruktivt i miljøministerens tanker om, at dagligvareforretningerne kan kombineres med forskellige andre virksomheder. Der er nævnt postvirksomhed, og der er nævnt bankvirksomhed og eventuelt håndkøbsudsalg fra apoteker o.lign. I det hele taget er det vigtigt, at der sker en opblødning af grænserne for de opgaver, som man i offentlig og privat regie i dag varetager, med henblik på den ene ting at skaffe arbejdspladser på øerne.

Afsnittet om turisme er vi helt enige i. Det bør være således, at det er den lettere turisme – for ikke at få øernes egenart udslettet eller ødelagt ved en overdreven turisme.

Hvad undervisning, kultur, skoler angår, såvel som forsamlingshuse, og man kunne såmænd tage kirken med, er det helt afgørende, at der i den kommende tid gives dispensationer. Jeg vil anmode ministeren om at medvirke til, at man giver dispensationer med rund hånd alle de steder, hvor man beder om det, for det er noget af livsnerven i det hele, at man har en rimelig mulighed for at leve en tilværelse, som man selv ønsker den, med de muligheder, man selv er med til at skabe gennem disse ting. Tager vi dem væk fra øen, forsvinder disse muligheder. Jeg mener, vi skal bevare den mulighed indtil den dag, da befolkningstilvæksten igen begynder. Det må være vort mål, og det tror jeg vi kan være medvirkende til, hvis vi vil.

Vi er derfor glade for i kristeligt folkeparti, at der i det lovforslag, vi om lidt skal drøfte, er en særlig paragraf, hvorefter mini-

steren kan yde støtte til de forskellige forsøgsordninger og -projekter, der har betydning for at sikre mulighederne for at fastholde også den kulturelle tradition på øerne.

I det hele taget finder jeg det løfterigt, at miljøministeren har etableret en meget nær kontakt mellem såvel de kommunale som de amtskommunale myndigheder, Sammenslutningen af Danske Småøers repræsentanter og staten. Jeg vil slutte med at sige, at kun ved, at man får et konstruktivt samarbejde mellem disse organer, er det muligt at vende den negative affolkningstendens til en positiv udvikling, hvor der bliver mulighed for, at unge, aktive kan se en mulighed for en harmonisk udvikling for dem selv og også for deres familier på småøerne:

Erenbjerg (S):

Jeg vil også gerne takke ministeren for den lejlighed, han her har givet folketingsretten til at diskutere småøernes problemer. Det er med glæde, jeg på baggrund af ministerens redegørelse kan konstatere, at der her i folketingsretten er en bred forståelse for småøernes problemer. Det er en forståelse, der efter de faldne udtalelser også rummer en vilje til en ekstraordinær indsats for at bevare den kulturarv, som et liv på vore småøer viderefører.

Vore småøers og deres befolkningers problemer er store, og de er mangecartede, men trods alt overskuelige i økonomisk henseende. En række af småøernes problemer kan nemlig løses gennem dispensationer fra gældende regler og lovgivning. Jeg tænker her på fritidsundervisning, krav til indretning af plejehjem, gældende lovgivning på landbrugsområdet og arbejdsmarkedsområdet. I det hele taget er det vel nok et spørgsmål om dispensationer både fra politisk og fra organisatorisk hold.

Vi har en forpligtelse til at værne om den kulturarv, vi har fået overdraget, og vi kan gennem en bevidst øpolitik skabe muligheder for eksperimenter med nye samfundsformer, nye samfundsformer, som kan anvendes til løsning af problemer i andre truede samfund. Jeg tænker her naturligvis på nogle af vore landsbysamfund.

Vi står i dag ved den første milepæl med hensyn til løsning af småøernes problemer. Ét skridt er taget, og mange ligger forude. Det skridt, der er taget her, skyldes ikke